

European
Commission

Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje programa „ET 2020“ ir jos darbo grupių 2016–2017 m. veiklos

svarbiausi akcentai

Ižanga

Geriausiai išmokstame, kai mokomės vieni iš kitų ir daugiau pasiekiamo, kai dirbame drauge. Darbo grupės, kurios padeda įgyvendinti Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginę programą („ET 2020“), ne tik suteikia Europos švietimo ekspertams galimybę diskutuoti ir keistis gera patirtimi, bet taip pat siūlo naujų idėjų, kuriomis tiesiogiai prisidedama prie Europos švietimo politikos. Paprasčiau tariant, tai yra praktinis naujovių taikymas švietimo srityje. „ET 2020“ darbo grupės neapsiribojo svarstymais ir dialogu nuo pat pirmųjų diskusijų dėl savianalizės priemonės „Selfie“, kuria siekiama padėti mokykloms diegti skaitmenines technologijas, iki plataus Europos švietimo erdvės spektro ir pagal ją priimto įsipareigojimo visiems užtikrinti kokybišką ir įtraukų švietimą,

bet formavo politiką, darė poveikį pokyčiams ir prisidėjo kuriant teisingas švietimo sistemas visoje Europoje.

2016–2017 m. jos veikla pasižymėjo plačiu švietimo srities kompetencijos spektru, temų įvairove ir pasiektais rezultatais. Šešios darbo grupės, sudarytos iš daugiau nei 400 ekspertų iš 28 ES valstybių narių ir kitų dalyvaujančių šalių, suinteresuotųjų subjektų ir tarptautinių organizacijų, sutelkė dėmesį tiek ties švietimo sistemos, pedagogų ir besimokančių asmenų galimybėmis, tiek ties jiems kylančiais iššūkiais.

Dabartinis darbo ciklas (2018 m. liepos mėn. – 2020 m. birželio mėn.) yra Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje programos („ET 2020“) galutinis ciklas. Žvelgiant į ateitį dažnai verta atsigręžti atgal. Darbo grupių temos išsikristalizavo siekiant atspindėti šiandienos socialinius iššūkius, pavyzdžiui, skaitmenines permainas, visuomenę supriešinančią politiką, plintantį ekstremizmą ir didėjančią mokymosi visą gyvenimą svarbą.

Kviečiu Jus pasisemti įkvėpimo iš 2016–2017 m. nuveikto darbo rezultatų ir pasidalytos gerosios patirties, tikėdamas, kad jūsų susidomėjimas „ET 2020“ darbo grupėmis neišblės ir ateityje.

Tiboras Navracsicsius

Už švietimą, kultūrą, jaunimo reikalus ir sportą atsakingas Europos Komisijos narys

2019 m. sausio mėn.

Turinys

MOKYKLŲ DARBO GRUPĖ	5
AUKŠTOJO MOKSLO MODERNIZAVIMO DARBO GRUPĖ	9
PROFESINIO RENGIMO IR MOKYMO (PRM) DARBO GRUPĖ: BENDRŲJŲ DALYKŲ IR PROFESIJOS MOKYTOJAI IR MOKYMOSI DARBO VIETOJE IR (ARBA) PAMEISTRYSTĖS MOKYMO SISTEMOS	11
SUAUGUSIŲJŲ MOKYMOSI DARBO GRUPĖ	13
SKAITMENINIŲ ĮGŪDŽIŲ IR GEBĖJIMŲ DARBO GRUPĖ	16
PILIETIŠKUMO IR BENDRŲ LAISVĖS, TOLERANCIJOS IR NEDISKRIMINAVIMO VERTYBIŲ SKATINIMO PASITELKIANČIŲ ŠVIETIMĄ DARBO GRUPĖ	20

Medžiagą apie šiame leidinyje pristatomus svarbiausius akcentus parengė Europos Komisija, bendradarbiaudama su darbo grupių nariais. Čia pateikta informacija nebūtinai atspindi Komisijos ar valstybių narių nuomonę. Ja veikiau siekiama apibendrinti pagrindines darbo grupių išvadas. Šiame dokumente pateikiama daugiau informacijos apie darbo rezultatus. Jis skirtas politikos formuotojams ir visiems, besidomintiems Europos bendradarbiavimu švietimo ir mokymo srityje.

Daugiau informacijos apie darbo grupių veiklos rezultatus pateikiama šiuo adresu:

http://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/et2020-working-groups_en

„ET 2020“ darbo grupės, kurių veikloje dalyvauja daugiau kaip 400 ekspertų iš valstybių narių valdžios institucijų ir kitų suinteresuotųjų subjektų, yra vienas iš pagrindinių Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos „ET 2020“ **priemonių rinkinio** įrankių. Remdamosi **tarpusavio mokymusi ir nustatydamas gerosios patirties pavyzdžius**, jos **konsultuoja Europos Komisiją ir su ja dalijasi ekspertinėmis žiniomis** rengiant teisės aktų pasiūlymus ir politikos iniciatyvas, taip pat padeda valstybėms narėms spręsti pagrindines problemas, susijusias su jų švietimo ir mokymo sistemomis ir bendrais prioritetais, dėl kurių susitarta Europos lygiu. 2016–2017 m. veikė **šešios „ET 2020“ darbo grupės**.

Mokyklų darbo grupė plačiau pažvelgė į mokyklų kaip besimokančių organizacijų ir integruotos mokymosi sistemos dalies temą. Darbo grupė pateikė naują pagrindinių principų ir šiuolaikinės politikos pavyzdžių rinkinį, kuriame tyrinėjamos tvarių sisteminių pokyčių galimybės, visų pirma tokiose srityse kaip kokybės užtikrinimas, besimokančio asmens mokymosi tęstinumas ir perėjimas iš vieno lygio į kitą, mokytojai ir mokyklų vadovai ir mokyklinio ugdymo tinklai.

Aukštojo mokslo modernizavimo darbo grupė ėmėsi tolesnių veiksmų, susijusių su 2011 m. [Modernizavimo darbotvarkėje](#)¹ ir 2017 m. [Atnaujintoje aukštojo mokslo darbotvarkėje](#) nustatytais prioritetais.² Darbo grupė daugiausia dėmesio skyrė tokiems klausimams kaip teisingumas, kokybė ir aktualumas mokymo ir mokymosi srityje, regionų vystymasis ir inovacijos, taip pat finansavimas, valdymas ir kokybės kultūra. Vienas iš dviejų jos veiklos rezultatų – internetinis aukštojo mokslo politikos kompendiumas ir tarpusavio mokymosi veiklos politikos išvados.

Profesinio rengimo ir mokymo darbo grupė parengė dvylika politikos gairių šiomis keturiomis temomis: i) PRM sistemos bendrųjų dalykų ir profesijos mokytojų funkcijų ir atsakomybės konkretus nustatymas; ii) bendrųjų dalykų ir profesijos mokytojų profesinio tobulėjimo stiprinimas; iii) bendrųjų dalykų ir profesijos mokytojų rengimas pagrindiniams uždaviniams spręsti ir iv) bendradarbiavimo skatinimas padedant bendrųjų dalykų ir profesijos mokytojams atlikti kasdienį darbą.

Darbo grupė taip pat sukūrė animacinį filmuką ir infografiką apie savo darbą.

Suaugusiųjų mokymosi darbo grupė, remdamasi tarpusavio mokymosi veikla, parengė pagrindines idėjas ir politikos rekomendacijas, kuriomis siekiama padidinti suaugusiųjų pagrindinius ir vidutinės kvalifikacijos įgūdžius. Darbo grupė taip pat parengė įvairių šalių suaugusiųjų mokymosi darbo vietoje politikos aprašą, kuriame pateikiama palyginama šalių informacija ir įdomūs konkrečių šalių taikomi politikos metodai.

Skaitmeninių įgūdžių ir gebėjimų darbo grupė daug nuveikė tokiose srityse kaip skaitmeninė pedagogika, holistinis požiūris į skaitmeninimą švietimo ir mokytojų rengimo srityse siekiant skaitmeninio švietimo ir mokytojų skaitmeninių gebėjimų stiprinimo. Be to, jos darbo rezultatai naudojami tolesnėje veikloje, susijusioje su įsivertinimo priemone „SELFIE“, Skaitmeninio švietimo veiksmų planu ir Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujantioms Bulgarijos surengta konferencija „Kūrybiškumo

¹ ES aukštojo mokslo modernizavimas, COM (2011) 567

² Komisijos komunikatas dėl atnaujintos ES aukštojo mokslo darbotvarkės, COM(2017) 247

ugdymas. Nuo technologijų vartotojų iki jų kūrėjų“.

Pilietiškumo ir bendrų laisvės, tolerancijos ir nediskriminavimo vertybių skatinimo pasitelkiant švietimą darbo grupė dėmesį sutelkė į keturias 2015 m. Paryžiaus deklaracijos temas (t. y. kritinis mąstymas ir gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis, socialiniai ir pilietiniai gebėjimai, palankių sąlygų neturinčių besimokančių asmenų švietimas ir kultūrų dialogas). Ji padėjo sukurti internetinį gerosios patirties švietimo ir mokymo srityje kompendiumą, politikos sistemos elementus, o jos patirtimi buvo tiesiogiai pasinaudota rengiant 2018 m. Tarybos rekomendaciją dėl bendrų vertybių, įtraukaus švietimo ir europinio mokymo aspekto propagavimo.

MOKYKLŲ DARBO GRUPĖ

Šios darbo grupės tikslas – padėti šalims tobulinti mokyklinį ugdymą siekiant pažangos politikos srityje pasitelkus tokias priemones kaip tarpusavio mokymasis ir dalijimasis gerąja patirtimi.

Pagrindinės šios darbo grupės nagrinėjamos temos:

- **mokyklinio ugdymo sistemų valdymas** ir sistemų panaudojimas rimtiems kokybės ir teisingumo uždaviniams spręsti siekiant viso jaunimo geresnių mokymosi pasiekimų;
- **mokyklų kaip besimokančių organizacijų, kurios sudaro mokyklinio ugdymo kaip integruotos mokymosi sistemos dalį**, koncepcijos, kuri būtų grindžiama įsitikinimu, kad politikos formuotojai ir kiti suinteresuotieji subjektai gali daugiau nuveikti drauge siekdami bendrų tikslų ir teigiamų pokyčių, grindžiamų faktais, apmąstymais, bendra patirtimi ir užtikrindami politikos reformos ilgalaikį teigiamą poveikį, skatinimas.

Pagrindiniai šios darbo grupės veiklos rezultatai:

- naujas pagrindinių principų ir šiuolaikinės politikos pavyzdžių rinkinys, kuriame tyrinėjamos tvarių sisteminių pokyčių galimybės, visų pirma tokiose srityse kaip **kokybės užtikrinimas, besimokančio asmens mokymosi tęstinumas ir perėjimas iš vieno lygio į kitą, mokytojai ir mokyklų vadovai** ir mokyklinio ugdymo **tinklai**.

Išsamiau apie tai

Aukštesnės kokybės skatinimas pasitelkiant tvarias inovacijas ir didinant įtrauktį

2017 m. Europos švietimo ministrai pabrėžė, kad siekiant padėti mokykloms tenkinti kintančius besimokančių asmenų, visuomenės ir darbo rinkos švietimo poreikius būtina naujai pažvelgti į mokymo, mokymosi ir mokyklinio ugdymo sistemų valdymo klausimus. „ET 2020“ mokyklų darbo grupei (2016–2018 m.) suteikti įgaliojimai plėtoti šias idėjas ir dalytis ES šalių politikos ir praktikos pavyzdžiais, kurie joms padeda spręsti mokyklinio ugdymo problemas orientuojantis į aukštesnę kokybę pasitelkus inovacijas ir didinant įtrauktį.

Darbo grupės tikslas – padėti valstybėms narėms didinti mokyklinio ugdymo galimybes siekiant sisteminių ir tvarių pokyčių. Ji pateikė mokyklinio ugdymo sistemų viziją, kuri gali padėti apibrėžti bendras Europos švietimo erdvės vertybes. Tarpusavio mokymosi procesas – šio darbo pagrindas – yra svarbus visoms šalims ir jį galima pritaikyti visoms švietimo sistemoms, kartu pripažįstant jų įvairovę ir sudėtingumą.

Darbas buvo orientuotas į keturias pagrindines valdymo sritis (kaip aprašyta kitame puslapyje pateiktose teminėse ataskaitose), jame išdėstyti pagrindiniai politikos formavimo principai atsižvelgiant į naujausius mokslinių tyrimų pasiekimus ir mokyklinio ugdymo aplinkos pokyčius. Tai toliau iliustruojama konkrečiais šalių pateiktais pavyzdžiais siekiant kritiškai įvertinti skirtingų metodų praktinį taikymą ir pasiektus rezultatus.

Pagrindinės idėjos apibendrintos galutinėje ataskaitoje „**Europos geresnio mokymosi idėjos. Mokyklinio ugdymo sistemų valdymas**“, kurioje aprašomas platus požiūris į valdymą, į kuri turi būti orientuota mokyklinio ugdymo sistema. Joje taip pat plėtojama *mokyklų kaip mokymosi organizacijų, kurios sudaro mokyklinio ugdymo kaip integruotos mokymosi sistemos dalį*, koncepcija. Politikos formuotojai kviečiami apsvarstyti tolesniuose punktuose išdėstytas mintis apie valdymą, jo galimybes ir kylančius iššūkius.

Pagrindinės politikos idėjos:

- **aiški švietimo kokybės vizija su bendromis vertybėmis**, susijusiomis su mokyklos, mokytojų ir besimokančių asmenų tobulėjimu;
- į besimokantį asmenį orientuotas sprendimų priėmimas siekiant kurti **prasmingą mokymosi patirtį ir aplinką**, prisidedančias prie visapusiško vaiko asmenybės ugdymo;
- **bendri** sprendimų priėmimo procesai, paremti pasitikėjimu ir palaikomu įvairių suinteresuotųjų subjektų dialogu visais sistemos lygmenimis, taip pat **asmeninės atsakomybės, atsakingumo ir atskaitomybės** skatinimas;
- mokyklų, kaip **mokymosi organizacijų**, kuriose remiamas veiksmingas sprendimų priėmimas ir kurios sudaro tyrimo ir **nuolatinio tobulėjimo** vietas lygiu kontekstą, plėtra;
- politika, kuria remiamos itin **kompetentingos ir patikimos profesinės bendruomenės**, pripažįstant mokytojus ir mokyklų vadovus kaip pagrindinius pokyčius lemiančius veiksnius, skatinant bendrą lyderystę, bendradarbiavimą ir inovacijas, taip pat investuojant į gebėjimų stiprinimą, kad būtų skatinamas tolesnis jų tobulėjimas siekiant užtikrinti **aukštos kokybės mokymą ir mokymąsi**;
- įvairių **tipų duomenų** skirtingose sistemos dalyse kūrimas ir naudojimas, nes tai gali padėti geriau nustatyti stipriąsias ir tobulintinas sritis;
- **laiku vykdoma** politika, t. y. kai tiesiogiai reaguojama į kintančius visos sistemos poreikius taikant tinkamos trukmės tikslinius įgyvendinamuosius procesus ir ją derinant su kitomis dabartinės politikos kryptimis siekiant tvarių ir atsinaujinančių pokyčių.

Baigiamojoje ataskaitoje taip pat pateikiami keturi pranešimai šiomis temomis:

1. **Mokyklų raidos kokybės užtikrinimas:** būdai pagerinti išorinių ir vidinių su mokyklomis susijusių mechanizmų (t. y. priemonių ir procesų) sąveiką.
2. **Besimokančio asmens mokymosi tęstinumas ir perėjimas iš vieno lygio į kitą:** būdai užtikrinti pakankamai lanksčius mokymosi kelius ir sąlygas tinkamoms konsultacijoms ir pagalbai teikti.

3. Mokytojų ir mokyklų vadovų vieta mokykloje kaip besimokančioje organizacijoje: politikos priemonės, kuriomis skatinamas ir remiamas mokytojų bendradarbiavimas, savarankiškumas ir paskirstomoji lyderystė profesionaliose mokymosi bendruomenėse.

4. Mokymosi ir ugdymo tinklų kūrimas visoje mokyklinio ugdymo sistemoje: gilesnis inovacijų ir įgyvendinimo tinklų paskirties ir pobūdžio supratimas ir skirtingų lygmenų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas.

Jei norite sužinoti daugiau

Visą darbo grupės rezultatų rinkinį, įskaitant trumpą vaizdo įrašą, rasite šiuo adresu:

<https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/resources/governance-of-school-edu.htm>

AUKŠTOJO MOKSLO MODERNIZAVIMO DARBO GRUPĖ

Aukštojo mokslo darbo grupė ėmėsi tolesnių veiksmų, susijusių su 2011 m. [Modernizavimo darbotvarkėje](#)³ ir 2017 m. [Atnaujintoje aukštojo mokslo darbotvarkėje](#) nustatytais prioritetais.⁴ Darbo grupės nagrinėjamos temos atitinka jos pradinius įgaliojimus. Darbo grupės ir jos pirmtakių veiklos rezultatai nuo 2012 m. atsispindi Komunikate dėl atnaujintos ES aukštojo mokslo darbotvarkės ir [Tarybos rekomendacijoje dėl absolventų karjeros stebėjimo](#).⁵

Pagrindinės šios darbo grupės nagrinėjamos temos:

- teisingumas, kokybė ir aktualumas mokymo ir mokymosi srityje;
- regionų vystymasis ir inovacijos;
- finansavimo, valdymo ir kokybės kultūra.

Pagrindiniai šios darbo grupės veiklos rezultatai:

- internetinis aukštojo mokslo politikos kompendiumas, kuriame akcentuojama įvairių šalių pažanga aukštojo mokslo sistemos srityje;
- tarpusavio mokymosi veiklos politikos išvados.

Išsamiau apie tai

Teisingumas, kokybė ir aktualumas mokymo ir mokymosi srityje

Atsižvelgdama į sparčius visuomenės ir darbinio gyvenimo pokyčius, darbo grupė daugiausia dėmesio skyrė teisingumo, kokybės ir aktualumo klausimams aukštojo mokslo srityje, įskaitant mokymąsi ir mokymą, taip pat įgūdžių, kuriuos turi įgyti studentai, rinkinį. Darbo grupė, remdamasi savo anksčiau nuveiktu darbu aukštojo mokslo prieinamumo ir jo baigimo srityse, nagrinėjo įvairius mokymo ir mokymosi srities aspektus.

Darbo grupė pabrėžė, kad aukštojo mokslo sistema turi prisitaikyti prie naujų realijų ir skatinti šalis ir jų aukštąsias mokyklas ruošti žmones kintančiai darbo rinkai ir aktyviam pilietiškumui įvairesnėje, mobilesneje, skaitmeniniu požiūriu kompetentesnėje ir globalesnėje visuomenėje, kur labai paklausūs aukštųjų mokyklų absolventai su vadinamuoju T formos įgūdžių profiliu, pasižymintys ne tik puikiu savo srities išmanymu, bet ir universaliais įgūdžiais.

Pagrindinės politikos idėjos:

– aukštojo mokslo sistema turi užtikrinti, kad į aukštąsias mokyklas stojantis, ten besimokantis ir jas baigiantis studentų kontingentas atspindėtų visų gyventojų įvairovę ir socialinį derinį, įskaitant naujai atvykusius migrantus. Tuo pabrėžiama, jog bendradarbiavimas būtinas tiek pačioje švietimo sistemoje, tiek su išorės suinteresuotaisiais subjektais;

³ ES aukštojo mokslo modernizavimas, COM (2011) 567

⁴ Komisijos komunikatas dėl atnaujintos ES aukštojo mokslo darbotvarkės, COM(2017) 247

⁵ Tarybos rekomendacija dėl absolventų karjeros stebėjimo, COM (2017) 249

- priėmimo politika turi būti siekiama padidinti galimybes įvairių socialinių sluoksnių besimokantiems asmenims. Valdžios institucijos gali padėti aukštosios mokykloms integruoti teisingumo patenkant į aukštąsias mokyklas principą (pasitelkiant lankstumą, alternatyvius priėmimo būdus ir vietos partnerystę), kurdamos strategijas, paskatas, stebėdamos pažangą ir vertindamos poveikį;
- akademinė, socialinė ir finansinė parama, studentų pažangos stebėseną ir ankstyvos paramos priemonės yra svarbios aukštojo mokslo baigimui pagerinti;
- sėkmingose strategijose daugiausia dėmesio skiriama į studentus orientuotam mokymuisi ir studentų patirties bei mokymosi pasiekimų gerinimui, aukštąjį mokslą susiejant su išoriniu pasauliu ir ruošiant aktyvius piliečius;
- pagrindiniai mokymo ir mokymosi gerinimo būdai yra suteikti mokytojams galimybę tobulinti savo pedagoginę kvalifikaciją per visą savo profesinę karjerą ir skatinti lygiavertį požiūrį į mokslinius tyrimus ir į mokymą. Kad kokybiškas mokymas būtų pripažintas ir už jį atlyginta, būtina reformuoti darbo krūvio, laiko paskirstymo ir atlygio sistemas ir oficialiai pripažinti mokymo svarbą.

Regionų vystymasis ir inovacijos (RVI)

Darbo grupė, atsižvelgdama į aukštosios mokykloms keliamus vis didesnius reikalavimus skatinti socialinį ir ekonominį vystymąsi ir parodyti, kokia yra jų bendra vertė, indėlis ir nauda ekonomikai ir visuomenei, tyrė aukštųjų mokyklų galimybes įvairiais lygiais ir įvairiais būdais atlikti savo vaidmenį vystymosi ir inovacijų srityje, įvertindama vietos ar nacionalinį kontekstą, politikos strategijas, institucinius gebėjimus ir lyderystės aspektą. Valdžios institucijos, pasitelkdamos pažangiąją specializaciją ir kitas atitinkamas strategijas ir finansavimo šaltinius, gali paskatinti aukštąsias mokyklas ir suinteresuotuosius subjektus savo bendrus prioritetus nustatyti ir jų laikytis derinant regionų vystymosi ir inovacijų sritį su švietimo paslaugų teikimu, kad būtų atliepiama į jų regionų poreikius ir išnaudojamos regionų teikiamos galimybės.

Pagrindinės politikos idėjos:

- kad aukštosios mokyklos ir jų regionai būtų konkurencingi pasauliniu mastu, vietos ir regioninėms inovacijoms turi pagelbėti tarpusavyje bendradarbiaudamos aukštosios mokyklos, valdžios institucijos, vietos įmonės ir pilietinė visuomenė;
- valdžios institucijos gali padidinti ilgalaikį aukštųjų mokyklų įsipareigojimą ir atsakomybę regionų atžvilgiu, skatindamos aukštąsias mokyklas prisidėti prie regionų ir miestų strategijų kūrimo ir įgyvendinimo naudojant įvairias priemones, pavyzdžiui, veiklos susitarimus;
- siekiant sisteminio požiūrio, nuoseklumą visose nacionalinės kompetencijos srityse (pvz., švietimo, mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų, pramonės, regionų vystymosi) galėtų užtikrinti visaapimančios aukštųjų mokyklų vaidmens regionų vystymosi ir inovacijų srityse vizijos ir strategijos sukūrimas koordinuojant prioritetus, išteklius ir strategijas regionų vystymosi ir inovacijų srityse;
- aukštųjų mokyklų ir darbdavių (viešojo ir privataus sektoriaus, pilietinės visuomenės) įgyvendinama judumo priemonė yra veiksmingas būdas keisti žiniomis ir naujovėmis su pramonės subjektais ir kitomis organizacijomis įtraukiant įvairaus lygmens žmones. Pramonės asociacijos ir prekybos rūmai gali padėti išreikšti mažųjų ir vidutinių įmonių, kurios sudaro vyraujančią regionų ekonomikos sritį, poreikius;
- pasinaudojant miestu ir (arba) regionu kaip laboratorija studentams įtraukti į bendruomenės gyvenimą ir mokytis darbo vietoje galima padėti ugdyti pilietiškumą ir kitus XXI a. reikalingus įgūdžius, integruoti studentus į vietos bendruomenę, spręsti toms bendruomenėms būdingas problemas ir padėti mokymo įstaigai nustatyti ir įvertinti studentų dalyvavimo bendruomenėje lygį.

Tvrios investicijos į aukštąjį mokslą ir aukštojo mokslo srities valdymą bei kokybės kultūrą

Darbo grupė, atsižvelgdama į atnaujintą ES aukštojo mokslo darbotvarkę, išnagrinėjo aukštojo mokslo kokybės kultūros pažangą ir pripažino, kad reikia pašalinti keturis trūkumus: gebėjimų pasiūlos ir paklausos atotrūkį ir neatitikimą, galimybių trūkumą stojant į aukštąsias mokyklas ir jas baigiant, regionų inovacijų ir vystymosi atotrūkį ir aukštųjų mokyklų finansavimo ir valdymo atotrūkį. Darbo grupė padarė išvadą, kad už aukštąjį mokslą atsakingoms valdžios institucijoms ir aukštosioms mokykloms reikia gerinti kokybės kultūrą, neapsiribojant oficialiomis kokybės užtikrinimo priemonėmis, ir įvertinti politikos veiksmingumą nacionaliniu ir instituciniu lygmenimis, įskaitant paskatas, finansavimą, reguliavimą ir kitas politikos sritis.

Pagrindinės politikos idėjos:

- nors kokybės gerinimas ir kokybės kultūra yra aukštosios mokyklos ir aukštojo mokslo bendruomenės atsakomybė, valdžios institucijos gali pagerinti kokybės kultūrą, naudodamos tokias priemones kaip veiklos susitarimai ir veiklos rezultatais grindžiamas finansavimas. Veiksmingos ir tinkamai parengtos kokybės užtikrinimo priemonės yra dar vienas svarbus veiksnys šalia finansavimo ir valdymo, kuris gali turėti reikšmės įgyvendinant aukštojo mokslo reformas;
- valdžios institucijos gali skatinti mokymo įstaigas laikytis strateginio požiūrio į kokybės kultūrą, remdamos vykstantį nacionalinį vyriausybės, aukštųjų mokyklų ir suinteresuotųjų subjektų dialogo forumą;
- įvairių aukštųjų mokyklų patirtis rodo, kad reikia išlaikyti pusiausvyrą tarp atskaitomybės ir autonomiškumo nustatant prievolę teikti tik būtiniausias ataskaitas, taikant atsiskaitymo formą, kai atsižvelgiama į kintančius aukštųjų mokyklų poreikius ir vengiant stebėsenos, paremtos vien tik tokiais rodikliais, kurie dėl savo pobūdžio vertinami atgaline data ir jais matuojami veikia ankstesni veiklos rezultatai nei aukštosios mokyklos potencialas.

Jei norite sužinoti daugiau

[Atnaujinta aukštojo mokslo erdvė](#)

[Tarybos rekomendacija dėl absolventų karjeros stebėjimo](#)

PROFESINIO RENGIMO IR MOKYMO (PRM) DARBO GRUPĖ: BENDRŲJŲ DALYKŲ IR PROFESIJOS MOKYTOJAI IR MOKYMO SI DARBO VIETOJE IR (ARBA) PAMEISTRYSTĖS MOKYMO SISTEMOS

Šios darbo grupės tikslas – parengti politikos gaires, kurios padėtų politikos formuotojams ir suinteresuotiesiems subjektams formuoti politiką ir praktiką, padėsiančias bendrųjų dalykų ir profesijos mokytojams kuo geriau išnaudoti savo galimybes ir prisidėti prie pameistrystės bei mokymosi darbo vietoje mokymo formų tobulinimo.

Pagrindinės šios darbo grupės nagrinėjamos temos:

- PRM sistemos bendrųjų dalykų ir profesijos mokytojų funkcijų ir atsakomybės konkretinimas;
- bendrųjų dalykų ir profesijos mokytojų profesinio tobulėjimo stiprinimas;
- bendrųjų dalykų ir profesijos mokytojų parengimas pagrindiniams uždaviniams spręsti ir
- bendradarbiavimo skatinimas remiant bendrųjų dalykų ir profesijos mokytojų darbą.

Pagrindiniai šios darbo grupės veiklos rezultatai:

- internete skelbiamas dokumentas, kuriame pateikiama dvylika į keturias grupes suskirstytų politikos gairių dėl paramos bendrųjų dalykų ir profesijos mokytojams mokantiems darbo vietoje (spausdintinė ir elektroninė versija);
- animacinis filmukas apie darbo grupės veiklos rezultatus PRM srityje;
- į visas kalbas išverstas infografikas (spausdintinė ir elektroninė versija).

Išsamiau apie tai

Mokymasis darbo vietoje ir tęstinis profesinis tobulėjimas

Europos švietimo ministrai susitarė dėl mokymosi darbo vietoje ir tęstinio profesinio tobulėjimo aplinkybių 2015 m. Rygos išvadose dėl profesinio rengimo ir mokymo (PRM). Išvadose taip pat pateikiami vidutinės trukmės laikotarpio (t. y. 2015–2020 m.) siektini rezultatai, iš kurių du yra ypač susiję su darbo grupės svarbiausia veikla, būtent:

„Siekiant plėtoti aukštos kokybės ir su darbo rinka susijusius profesinius įgūdžius ir kvalifikacijas ir remiantis mokymosi rezultatais grindžiamu metodu:

1. skatinti įvairių formų mokymąsi darbo vietoje, ypatingą dėmesį skiriant pameistrystei, įtraukiant socialinius partnerius, įmones, pramonės, prekybos ir amatų rūmus ir profesinio mokymo paslaugų teikėjus bei skatinant inovacijas ir verslumą.

Remiant sėkmingą reformų įgyvendinimą ir didinant bendrą PRM kokybę ir veiksmingumą:

2. sukurti sisteminius metodus ir sudaryti tinkamas sąlygas, kad būtų galima įgyvendinti pirminį ir tęstinį bendrųjų dalykų ir profesijos mokytojų bei kuratorių (tiek profesinio mokymo įstaigose, tiek įmonėse) profesinį tobulėjimą.“

Bendras tikslas – užtikrinti, kad šie bendrųjų dalykų ir profesijos mokytojai galėtų padėti besimokantiems asmenims įgyti darbui reikalingų įgūdžių ir nuostatų, atitinkančių Naujojoje Europos įgūdžių darbotvarkėje išdėstytus modernizavimo siekius.

Darbo grupės 2016–2018 m. veiklos rezultatų dokumentas grindžiamas ankstesnės „ET 2020“ PRM darbo grupės (2014–2016 m.), nustačiusios 20 pagrindinių aukštos kokybės pameistrystės ir mokymosi darbo vietoje principų, darbu. Šiuos pagrindinius principus grupė įvertino bendrųjų dalykų ir profesijos mokytojų atžvilgiu.

Pagrindinės politikos idėjos:

- **konkrečiau nustatyti** PRM sistemos bendrųjų dalykų ir profesijos mokytojų **funkcijas ir atsakomybę** ir aiškiau išdėstyti bendrųjų dalykų ir profesijos mokytojų funkcijas ir tai, kaip jos turėtų būti įtraukiamos į reglamentavimo sistemą;
- **stiprinti** bendrųjų dalykų ir profesijos mokytojų **profesinį tobulėjimą** ir pabrėžti, kaip svarbu kurti paskatas, kad būtų užtikrintos investicijos į jų profesinį tobulėjimą atsižvelgiant į skirtingus kiekvienos funkcijos poreikius;
- **paruošti bendrųjų dalykų ir profesijos mokytojus** pagrindiniams iššūkiams ir apsvarstyti būdus jiems padėti atlikti daugialypes funkcijas, kurios jiems tenka šalia bendrųjų dalykų ir profesijos mokymo (tai apima mokymo programų, mokymosi pasiekimų vertinimą, naujovių diegimą, skaitmeninių įgūdžių gerinimą, pagalbą palankių sąlygų neturintiems besimokantiems asmenims ir pameistriams teikiamas konsultacijas dėl ateities galimybių);
- **skatinti bendradarbiavimą** siekiant remti bendrųjų dalykų ir profesijos mokytojų darbą, kuriame turėtų atsispindėti, jog bendradarbiavimas vyksta visais PRM sistemos lygmenimis pasitelkiant turimą kompetenciją ir išteklius.

Jei norite sužinoti daugiau

[„Bendrųjų dalykų ir profesijos mokytojų vaidmuo – svarbus. Kaip galėtume jiems padėti dirbant pagal didelio efektyvumo pameistrystės ir mokymosi darbo vietoje mokymo sistemas?“](#)

SUAUGUSIŲJŲ MOKYMO SI DARBO GRUPĖ

Šios darbo grupės tikslas – parengti suaugusiųjų mokymosi politikos gaires siekiant, kad visi turėtų galimybių įgyti geresnių ir aktualesnių įgūdžių.

Pagrindinės šios darbo grupės nagrinėjamos temos:

- **menkus pagrindinius įgūdžius turintys suaugusieji.** Tai gali būti labai kvalifikuoti tam tikros srities darbuotojai, tačiau jie neturi tvirtų raštingumo, skaičiavimo ir skaitmeninių įgūdžių pagrindų, todėl tai riboja jų galimybes mokytis darbo vietoje ir kitur;
- **vidutinio lygio įgūdžius turintys suaugusieji.** Tai suaugusieji, kuriems reikia kelti kvalifikaciją, kad jie galėtų prisitaikyti prie kintančių darbo rinkos poreikių šiuolaikiniame darbo pasaulyje, taip pat asmenys, turintys menkus skaitmeninius ar organizacinius įgūdžius, dėl kurių jiems gali iškilti kliūčių ieškant geresnio darbo ir siekiant didesnių pajamų.

Pagrindiniai šios darbo grupės veiklos rezultatai:

- **įvairių šalių suaugusiųjų mokymosi darbo vietoje politikos aprašas,** kuriame pateikiama palyginama šalių informacija ir įdomūs konkrečių šalių politikos sprendimai. Jame aprašomas informacijos prieinamumo politinis kontekstas, politikos strategijos, institucinė sistema ir politikos krypčių bei programų aprašai;
- **ataskaitos apie tris tarpusavio mokymosi veiklos atvejus,** padedančius palyginti įvairių šalių politinius sprendimus, susijusius su pagrindinių įgūdžių (raštingumo, skaičiavimo, skaitmeninių įgūdžių) įgijimu darbo vietoje, politiniai sprendimai, susiję su suaugusiųjų vidutinio lygio įgūdžių įgijimu darbo vietoje ir politiniai sprendimai, kuriais siekiama užtikrinti, kad mokymasis darbo vietoje suteiktų darbdaviams ir darbuotojams reikalingų įgūdžių;
- visos Europos gerosios politikos patirties pavyzdžius surinkusios **darbo grupės baigiamoji ataskaita,** kuria siekiama paskatinti suinteresuotuosius subjektus prisidėti remiant visą karjerą trunkantį mokymąsi darbo vietoje.

Išsamiau apie tai

Ateities darbas ir tinkami įgūdžiai

„Sparčiai kintant įgūdžiams, kurių reikalaujama darbo rinkoje, pasitenkinimą teikiančios ir pelningos karjeros galimybių siekiantiems darbuotojams teks mokytis visą gyvenimą.“⁶

Pasauliui šiandien sparčiai kintant kiekviena šalis turi būti tikra, kad **jos darbuotojai turės darbo rinkai reikalingų įgūdžių;** kiekvienas darbdavys turi būti tikras, kad jo

⁶ Pasaulio ekonomikos forumo 2018 m. įžvalgų ataskaita. „Perkvalifikavimo revoliucijos link. Ateities darbo vietos visiems“.

darbuotojai bus pakankamai kompetentingi ir padės išlikti konkurencinėje kovoje; kiekvienas suaugęs asmuo turi nuolat atnaujinti ir plėsti savo įgūdžius, kad galėtų rasti darbą ir visapusiškai dalyvauti visuomenės gyvenime.

Suaugusiųjų mokymasis darbo vietoje gali būti svarbus, nes:

1. tai prieinamas ir patrauklus būdas suaugusiems asmenims palaikyti ir atnaujinti žinias ir įgūdžius, kurių jiems reikia gyvenime, darbe ir namuose;
2. tai veiksmingas ir efektyvus būdas darbdaviams palaikyti darbuotojų įgūdžių lygį, motyvuoti darbuotojus ir mažinti darbuotojų kaitą, taip pat didinti konkurencingumą;
3. tai yra ekonomiškai ir kryptingas būdas valstybėms narėms padidinti našumą, inovacijas ir modernizavimą, išlaikyti konkurencingumą ir užimtumą bei kelti bendrą įgūdžių lygį;
4. taip remiama socialinė ir ekonominė pažeidžiamų grupių (re) integracija, įtrauktis, socialinė sanglauda ir lygybė;
5. tai atitinka žmonių, darbdavių ir visuomenės poreikius geriau prisitaikyti ir geriau pasirengti būsimiems įgūdžių poreikiams mažinant prognozuojamą kvalifikuotų darbuotojų trūkumą;
6. taip gerinamos suaugusių asmenų užimtumo visą gyvenimą galimybės.

Kaip skatinti suaugusių asmenų mokymąsi darbo vietoje?

Mokymasis darbo vietoje galėtų būti **pakaitinis būdas visiems suaugusiems asmenims įgyti daugiau arba aktualesnių įgūdžių, kad jie galėtų geriau prisitaikyti** prie kylančių iššūkių, susijusių su tokiais ryškiais tendencijomis kaip automatizavimas, skaitmeninimas ir globalizacija. Kadangi suaugęs asmuo didelę laiko dalį praleidžia darbo vietoje, ji tampa svarbia mokymosi aplinka. Tai yra vieta, kurioje reikia ugdyti ne tik su darbu susijusius įgūdžius, bet ir pagrindinius ir universaliuosius gebėjimus, dėl kurių žmonės tampa atsparesni karjeros ir gyvenimo pokyčiams.

Vieno visiems tinkančio recepto, kaip skatinti ir plėtoti suaugusių asmenų mokymąsi darbo vietoje, nėra. Tai apima skirtingas politikos sritis ir skirtingus tikslus. Kiekvienos šalies aplinkybės yra skirtingos. Skiriasi švietimo paslaugų teikėjų, darbdavių ir darbuotojų atsakomybės pasiskirstymas, suaugusių asmenų mokymosi darbo vietoje finansavimo šaltiniai. Be to, skiriasi šalių poreikiai: priklauso nuo to, ar mokymasis reikalingas siekiant pakelti kvalifikaciją (neformalus), ar po mokymosi reikalingas formalus kvalifikacijos įvertinimas, ar yra konkreti tikslinė grupė, turinti poreikių įgyti konkrečius įgūdžius, o gal reikalinga bendrai prieinama galimybė mokytis darbo vietoje.

Atsižvelgiant į šiuos skirtumus, esama įvairių būdų, kaip patobulinti įgūdžius mokantis, nes tai gali vykti pasitelkiant darbdavius, mokymo paslaugų teikėjus arba kitus darbuotojus (besimokančius asmenis) ir pasinaudojant tiesioginiais ar netiesioginiais priegos taškais (įskaitant socialines paslaugas, orientavimo paslaugas ir kt.). Kiekvienam būdui reikalingas vieningas politinių priemonių derinys, kuriuo ir disciplinuojama (pvz., teisės aktais nustatytos prievolės), ir skatinama (pvz., subsidijos). Kitos politikos priemonės gali būti neįpareigojančios priemonės, pavyzdžiui, komunikacijos strategijos ir rinkodara arba konkrečios labiau privalomo pobūdžio priemonės, pavyzdžiui, mokymo paslaugų teikėjų kokybės užtikrinimo mechanizmai. Politikos priemonių derinys labai priklauso nuo kiekvienos šalies aplinkybių, atsakomybės pasidalijimo tarp pagrindinių suinteresuotųjų subjektų ir vyriausybės vaidmens šioje politikos srityje.

Pagrindinės politikos idėjos:

Suaugusiųjų mokymasis darbo vietoje, atitinkantis asmenų, darbdavių ir visuomenės poreikius, turi tapti politikos prioritetu. Tam reikia:

- rimto ilgalaikio visų suinteresuotųjų subjektų įsipareigojimo;
- teisingos bendro finansavimo sistemos, kuri būtų tvari ilguoju laikotarpiu;
- veiksmingesnio suinteresuotųjų subjektų veiksmų tarpusavio koordinavimo;
- veiksmingos pasiūlos pritaikymo prie kintančių darbo rinkos poreikių...
- ... ir suaugusių besimokančių asmenų poreikių;
- tinkamų kokybės užtikrinimo mechanizmų ir
- aiškios valdymo tvarkos, įskaitant reguliarią stebėseną ir vertinimą.

Jei norite sužinoti daugiau

[Suaugusiųjų mokymosi darbo vietoje skatinimas. „ET 2020“ suaugusiųjų mokymosi darbo grupės 2016–2018 m. ataskaita](#)

SKAITMENINIŲ ĮGŪDŽIŲ IR GEBĖJIMŲ DARBO GRUPĖ

Šios darbo grupės tikslas – apžvelgti skaitmeninių įgūdžių ir gebėjimų vystymąsi visais mokymosi lygmenimis ir etapais, daugiausia dėmesio skiriant galimybėms ir iššūkiams, susijusiems su skaitmeninių technologijų naudojimu švietimo srityje.

Pagrindinės šios darbo grupės nagrinėjamos temos:

- skaitmeninė pedagogika;
- holistinis požiūris į skaitmeninį švietimo srityje;
- mokytojų rengimas siekiant skaitmeninio švietimo ir mokytojų skaitmeninių gebėjimų stiprinimo.

Pagrindiniai šios darbo grupės veiklos rezultatai:

- po kiekvienos tarpusavio mokymosi veiklos parengtos tam tikrai temai skirtos **pagrindinės išvados**;
- pirmosios diskusijos dėl įsivertinimo priemonės „Selfie“ (2017 m. įgyvendintas bandomasis skaitmeninio pajėgumo įsivertinimo projektas, kuris 2018 m. rudenį bus pradėtas įgyvendinti visose valstybėse narėse);
- indėlis į 2018 m. sausio mėn. Europos Komisijos paskelbtą **Skaitmeninio švietimo veiksmų planą**;
- darbo grupės rezultatai buvo labai svarbūs rengiant **švietimo specialistams skirtą Europos skaitmeninės kompetencijos programą („DigCompEdu“)**, kurioje nurodoma, ką švietimo specialistams reiškia būti kompetentingiems skaitmeninių technologijų srityje;
- Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujanti Bulgarija konferenciją **„Kūrybiškumo ugdymas. Nuo technologijų vartotojų iki jų kūrėjų“**, kuri įvyko 2018 m. balandžio mėn. Sofijoje, surengė paskatinta šios darbo grupės veiklos.

Išsamiau apie tai

Skatinimas naudoti skaitmeninės pedagogikos metodus

Atsižvelgiant į didėjantį skaitmeninio poreikį ir skaitmeninių priemonių integravimą į švietimą, labai svarbu siekti, kad mokymo procese būtų ne vien tik naudojamasi skaitmeninėmis priemonėmis, bet ir taikomi **skaitmeninės pedagogikos metodai**. Sėkmingos strategijos neapsiriboja vien tik skaitmeninės įrangos naudojimo lygmeniu, jomis **labiausiai siekiama pagerinti švietimo patirtį ir mokymosi rezultatus**. Mokymosi tikslai ir prioritetai turėtų būti svarbiausias dalykas renkantis skaitmenines technologijas ir priemones. Sėkmingomis strategijomis visų pirma siekiama prasmingai panaudoti skaitmenines technologijas, kurios laikomos naujovių diegimo ir švietimo kokybės gerinimo priemone.

Pagrindinės politikos idėjos:

- naudojant skaitmeninius prietaisus turėtų būti gerinamas **mokymasis bendradarbiaujant, tarpusavio mokymasis ir tarpusavio atsiliepimų būdas, taip pat stiprinami tarpasmeniniai ir internetiniai socialiniai įgūdžiai;**
- reikia **siekti pažangos stebint skaitmeninimo poveikį** mokinių patirčiai ar mokymosi rezultatams, pavyzdžiui, atliekant studentų apklausas;
- į skaitmeninį vertinimą derėtų žvelgti ne vien tik kaip į sąnaudų taupymo ir laiko požiūriu veiksmingą vertinimo formulavimo ir žymėjimo priemonę, bet kaip į būdą pereiti prie mokymo programos, kuri orientuota ne į žinias, bet į gebėjimus; tai suteikia puikią galimybę atlikti konkrečiam asmeniui pritaikytą lankstų vertinimą, taip pat suteikia plačių galimybių atlikti ugdomąjį vertinimą;
- naudojant veiksmingus skaitmeninius išteklius ir e. vadovėlius neapsiribojama tradicinių vadovėlių formatu, bet pereinama prie interaktyvaus ir konkrečiam asmeniui pritaikyto mokymo, taip **individualizuojant ir diferencijuojant mokymo procesą;** atvirieji švietimo ištekliai ir nemokami ištekliai suteikia galimybę mokiniams iš bet kokios socialinės ir ekonominės aplinkos lengvai naudotis jiems skirta medžiaga;
- **mokymosi analitikos taikymas** turi didelį potencialą gerinti mokymo ir mokymosi kokybę.

Holistinio ir daugiašalio požiūrio skatinimas

Darbo grupės posėdžiuose buvo nustatyta, kad **holistinio ir daugiašalio** požiūrio taikymas yra pagrindinė skaitmeninio švietimo plėtojimo varomoji jėga. **Glaudus visų susijusių šalių bendradarbiavimas** yra svarbus organizacijų lygmeniu, nes kuriant skaitmeniniu požiūriu pajėgią organizaciją dalyvauja mokyklų vadovai, mokytojai ir mokiniai. Tai taip pat labai svarbu struktūriniu lygmeniu, nes politikos formuotojų, vietos ir regionų valdžios institucijų, privačiojo sektoriaus ir NVO bendradarbiavimas yra naudingas visai visuomenei. Įvairių suinteresuotųjų subjektų partnerystė gali būti labai sėkminga, nes įvairūs partneriai gali pasiūlyti savo įgūdžius, patirtį ir žinias kurdami partnerystės ekosistemą.

Pagrindinės politikos idėjos:

- organizacijų lygmeniu labai svarbu laikytis holistinio ir visai organizacijai taikomo požiūrio į skaitmeninių technologijų naudojimą ir skaitmeninių įgūdžių bei gebėjimų ugdymą. Labai reikalinga mokyklų vadovų, mokytojų, mokinių parama ir užsidedimas, kad kiekviena organizacija galėtų reaguoti į skaitmenines permainas ir kad šios permainos taptų prasmingos;
- geriausia skaitmeninių priemonių integravimo į švietimą patirtis yra tada, kai taikomas požiūris „**iš viršaus į apačią**“ ir „**iš apačios į viršų**“, t. y. kai kuo anksčiau įtraukiama visa bendruomenė – už mokslą atsakingos valdžios institucijos, mokytojai, mokyklų vadovai, tėvai ir mokiniai;
- bendradarbiavimas **formaliojo ir neformaliojo** švietimo srityje yra labai svarbus, o glaudesni ryšiai yra naudingi abiem šalims. Ribos tarp šių dviejų formų pastebimai nyksta. aiškus pavyzdys – kodavimo ir informatinio mąstymo užsiėmimai, kurie dažnai vyksta formalių ir neformalių organizacijų liminalinėje erdvėje tenkinant studentų ir mokinių poreikius ir interesus tiek pačiose mokyklose, tiek dalyvaujant neformalioje veikloje;
- skaitmeninių įgūdžių trūkumo šalinimas ir skaitmeninių gebėjimų stiprinimas naudingas visai visuomenei. Tam reikalinga formaliojo ir neformaliojo švietimo,

vyriausybių, pramonės subjektų, pilietinės visuomenės ir vietos bendruomenių grupių **partnerystės ekosistema**;

- **bendradarbiavimas su pramonės subjektais** reiškia ir galimybes, ir iššūkius. Iš tiesų, pramonės subjektai teikia medžiagą ir turinį, tačiau į verslą orientuota praktika, pavyzdžiui, prekės ženklo skatinimas, švietimo srityje netaikoma ir todėl neturėtų būti pamiršta. Bendradarbiavimas su pramonės subjektais taip pat galėtų vykti, pavyzdžiui, kuravimo ir mokomosios praktikos formomis;
- tačiau panašu, jog visų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas – dar neišspręstas **uždavinys**, todėl šiuo klausimu teks padirbėti daugiau.

Mokytojų rengimo svarba

Kalbant apie skaitmeninius įgūdžius ir gebėjimus, **mokytojų rengimas** – neatskiriama grupės nagrinėjamų aktualių temų dalis. Mokytojai yra pagrindinė pedagoginių pokyčių priežastis ir natūralus objektas, ties kuriuo reikia susitelkti svarstant technologijų taikymo mokymo procese galimybes. Mokytojus reikia remti ir juos mokyti apie galimybes ir iššūkius, susijusius su prasmingu skaitmeninių technologijų integravimu mokymo ir mokymosi procese. Mokytojai turi būti rengiami tiek skaitmeninės pedagogikos, tiek konkrečių skaitmeninių gebėjimų srityse.

Pagrindinės politikos idėjos:

- mokytojai turėtų būti remiami ugdant jų skaitmeninius gebėjimus tiek **pirminio profesinio rengimo**, tiek **tęstinio profesinio tobulėjimo metu**;
- **skaitmeninės priemonės ir nauji pedagogikos metodai** turi būti neatsiejama mokytojų rengimo dalis. Novatoriška praktika turėtų būti skleidžiama ir skatinama naudojantis tokiomis geromis tęstinio profesinio tobulėjimo galimybėmis kaip atviri masinio nuotolinio mokymo kursai (MOOC), mokymasis internetu ir mišraus mokymosi modeliai;
- valdžios institucijos ir mokymo įstaigos pirmenybę turi teikti **lanksčiam mokytojų rengimo metodui**, kai atsižvelgiama į aplinkybes ir konkrečią situaciją užuot taikius vieną visiems tinkantį receptą;
- nors dauguma mokytojų nori mokytis ir tobulinti savo įgūdžius, tačiau „iš viršaus primestas“ mokymas gali būti priimtas su tam tikru pasipriešinimu. Todėl **tarpusavio mokymasis, dalijimasis gerąja patirtimi** ir **tinklų kūrimas** yra veiksmingos priemonės, kuriomis skatinamas lengvai prieinamas mokymas, kvalifikacijos kėlimas ir mokytojų įgalėjimas.

Jei norite sužinoti daugiau

Europos skaitmeninės kompetencijos programa <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcompedu>

Skaitmeninio švietimo veiksmų planas: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2018:22:FIN>

PILIETIŠKUMO IR BENDRŲ LAISVĖS, TOLERANCIJOS IR NEDISKRIMINAVIMO VERTYBIŲ SKATINIMO PASITELKiant ŠVIETIMĄ DARBO GRUPĖ

Šios darbo grupės tikslas – skatinti abipusį mokymąsi ir palengvinti keitimąsi geriausia patirtimi pagal keturias Paryžiaus deklaracijos temas:

- 1) gerinti **kritinį mąstymą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis**, kad būtų ugdomas atsparumas visų formų diskriminacijai ir indoktrinacijai;
- 2) užtikrinti, kad vaikai ir jaunimas įgytų **socialinių ir pilietinių gebėjimų**;
- 3) **skatinti palankių sąlygų neturinčių vaikų** ir jaunimo **švietimą** ir kovoti su diskriminacija;
- 4) **propaguoti kultūrų dialogą pasitelkiant visų formų mokymąsi.**

Pagrindinės šios darbo grupės nagrinėjamos temos:

- gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir kritinio mąstymo gerinimas siekiant užkirsti kelią smurtiniam radikalėjimui;
- politika, kuria siekiama skatinti socialinius ir pilietinius gebėjimus;
- įtraukusis švietimas – veiksmingiausias būdas užkirsti kelią socialinei atskirčiai šiandieninėje įvairialypėje visuomenėje;
- kova su diskriminacija ir segregacija švietimo srityje ir jų prevencija;
- kultūrų dialogas – priemonė migracijos, pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų problemoms spręsti švietimo srityje.

Pagrindiniai šios darbo grupės veiklos rezultatai:

- **internetinis gerosios patirties švietimo ir mokymo srityje kompendiumas** supažindina politikus, specialistus ir kitus švietimo srities suinteresuotuosius subjektus su visos Europos novatoriška, įkvepiančia ir sėkminga patirtimi pagal Paryžiaus deklaracijos temas;
- **politikos sistemos elementai**, kuriais teikiamos konkrečios praktinės rekomendacijos, skirtos padėti politikos formuotojams ir specialistams iš naujo įvertinti švietimo ir mokymo sistemą, kad būtų skatinamas teisingumas ir įtraukumas tenkinant visų besimokančių asmenų poreikius, supratimas apie bendras Europos vertybes ir atsakomybę už jas, taip pat gerinamos galimybės socialiniams ir pilietiniams gebėjimams įgyti. Dokumentas suskirstytas į šešias politikos sritis, o priede pateikiamas glosarijus;
- **Tarybos rekomendacija dėl bendrų vertybių, įtraukaus švietimo ir europinio mokymo aspekto propagavimo**⁷ parengta atsižvelgiant į šios darbo grupės darbą ir rezultatus. Rekomendacijoje nurodoma, kaip švietimo priemonėmis padėti jaunimui suprasti Europos Sąjungos Sutarties 2 straipsnyje nustatytų bendrų vertybių svarbą ir jomis vadovautis. Ja siekiama propaguoti visiems mokiniams

⁷ Tarybos rekomendacija dėl bendrų vertybių, įtraukaus švietimo ir europinio mokymo aspekto propagavimo (COM(2018) C 195/01)

skirtą kokybišką švietimą ir europinio mokymo aspektą, informuojant vaikus apie Sąjungos ir jos valstybių narių vienybę ir socialinę, kultūrinę ir istorinę įvairovę.

Išsamiau apie tai

Siekiant įtraukaus švietimo

Per pastaruosius kelerius metus daugelyje Europos šalių padaugėjo nacionalizmo, populizmo ir ksenofobijos apraiškų. Šiomis aplinkybėmis vis sudėtingiau tampa užtikrinti, kad visi vaikai ir jaunimas taptų atsakingais, atvirais ir aktyviais įvairialypės visuomenės nariais. Per daugiau kaip dvejus veiklos metus darbo grupė nustatė gerosios praktikos įtraukesnės švietimo aplinkos srityje pavyzdžius, nagrinėdama tokias temas kaip mokytojų rengimas tapti atvirų ir kartais prieštaringų diskusijų klasėje tarpininkais; tėvų įtraukimas ir bendradarbiavimas su pilietine visuomene kuriant bendrą požiūrį į mokyklą; gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir kritinio mąstymo gerinimas siekiant kovoti su dezinformacija ir padėti pažinti kitas kultūras.

Pagrindinės politikos idėjos:

- siekiant **padėti besimokantiems asmenims tapti atsakingais ir aktyviais piliečiais**, mokymosi tikslus ir turinį derėtų labiau orientuoti į socialinių, pilietinių ir kultūrinių kompetencijų ugdymą⁸, taip pat bendrų Europos vertybių suvokimo ir atsakomybės už jas didinimą;
- **būtina remti mokytojų bendrųjų gebėjimų ugdymą**, t. y. informuotumą apie bendrų vertybių svarbą ir tai, kaip jas perduoti, įtraukiant pedagoginių metodų taikymą, pripažinimą, jog egzistuoja stereotipai ir diskriminacija, ir jų vengimą, didesnę kultūrinę sąmoningumą, prieštaringų klausimų sprendimą, mokymo kalbos kaip užsienio kalbos dėstymą, naujų priemonių naudojimą įtraukčiai remti, socialinių ir pilietinių gebėjimų ugdymą, naujai atvykusių migrantų ir (arba) pabėgėlių veiksmingą integravimą ir pagalbos teikimą specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems besimokantiems asmenims;
- svarbu, kad **mokyklose būtų kuriama įtraukties kultūra** vertinant vertybių įvairovę, puoselėjant visų besimokančių asmenų gabumus ir stiprinant mokyklos bendrumo jausmą, pagrįstą demokratinėmis vertybėmis ir pasitikėjimu;
- **mokymosi įstaigos turėtų tapti sudėtine vietos bendruomenės dalimi** ir padėti skatinti glaudesnę bendradarbiavimą su pilietine visuomene, jaunimo organizacijomis, vietos valdžios institucijomis ir verslo sektoriumi. Tam reikia aiškios strategijos su vietos lygmeniu sukurtu tinkamu įgyvendinimo mechanizmu, ypatingą dėmesį skiriant bendradarbiavimui su įvairių bendruomenių šeimomis;
- **finansavimo mechanizmai turėtų apimti kompensavimo ir paskatų mechanizmus, kuriais būtų skatinamas teisingumas** ir atlyginama už sukurtą pedagoginę pridėtinę vertę. Veiksmingas finansavimo panaudojimas yra ne mažiau svarbus nei finansavimo lygis.

⁸ Kaip nustatyta Tarybos rekomendacijoje dėl bendrųjų visą gyvenimą trunkančio mokymosi gebėjimų, kurią rasite šiuo adresu: <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/recommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf>

Jei norite sužinoti daugiau

[Tarybos rekomendacija dėl bendrų vertybių, įtraukaus švietimo ir europinio mokymo aspekto propagavimo](#)